

Vergaderjaar 2005–2006

30 300 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2006

Nr. 143

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 april 2006

Naar aanleiding van de vraag van de vaste commissie voor Justitie van 1 december 2005, uw kenmerk 05-JUST-B-107, waarin gevraagd wordt welk tijdpad mij voor ogen staat om de problematiek rondom de notariële archieven structureel op te lossen, kan ik u als volgt informeren.

Voor wat betreft de notariële archieven is door mij een drietal problemen onderscheiden. Ten eerste signaleerde ik een urgent probleem ten aanzien van de afsplitsing van de uiterste willen van de overige akten uit de periode 1916–1925 en overbrenging hiervan naar de rijksarchiefbewaarplaatsen. De urgentie hiervan berustte hierop, dat niet direct belanghebbende burgers geen inzage bleken te kunnen krijgen in akten uit deze periode afkomstig uit sommige arrondissementen. Ten tweede de afsplitsing van de uiterste willen van de overige akten in de verdere toekomst en tenslotte de huisvesting van de notariële archieven.

De eerste twee problemen hebben de volgende achtergrond. De Wet op het Notarisambt (Wna) bepaalt in artikel 59 lid 1 dat de protocollen die ouder zijn dan vijfenzeventig jaar, met uitzondering van de akten betreffende uiterste willen, en die in een algemene bewaarplaats berusten, binnen een tijdvak van tien jaar naar daartoe aangewezen rijksarchiefbewaarplaatsen worden overgebracht. Akten betreffende uiterste willen mogen pas na honderd jaar naar de rijksarchiefbewaarplaatsen worden overgebracht. Gebleken is namelijk dat vijfenzeventig jaar in sommige gevallen te kort is om te voorkomen dat uiterste willen van nog levende mensen op grond van de Archiefwet 1995 openbaar en raadpleegbaar worden. Daarom is bepaald dat de uiterste willen moeten worden afgescheiden van de rest van het protocol en langer in de algemene bewaarplaats voor protocollen bewaard moeten worden.

Zoals u eerder toegezegd is vanaf voorjaar 2005 voortvarend gewerkt aan de zojuist genoemde afscheiding en de overbrenging van de protocollen over de periode 1916–1925 naar de rijksarchiefbewaarplaatsen. Deze werk-

zaamheden zijn uiterlijk eind mei 2006 afgerond. Hiermee is dit urgente probleem t.a.v. deze archieven dan geheel opgelost.

In de verdere toekomst speelt pas in 2011 dat dan de overbrenging over de periode 1926 – 1935 en de daarmee samenhangende, noodzakelijke afsplitsing van de uiterste willen moet zijn afgerond, althans als de wet niet wordt gewijzigd. Daarover zal in de tweede helft van dit jaar met onder meer met mijn ambtgenoot van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) overleg gevoerd worden. Met name zal hierbij bezien worden of een wetswijziging mogelijk en gelet op de consequenties opportuun is, mede in het licht van de Archiefwet. In praktisch opzicht speelt bij de overwegingen overigens ook nog een rol dat in de meeste arrondissementen het merendeel van de archieven na 1970 al gesplitst is en (verder) overeenkomstig de eisen van de Wna gesplitst binnenkomt, terwijl bovendien in sommige arrondissementen de afsplitsing met betrekking tot alle periodes na 1925 al geheel of gedeeltelijk gerealiseerd is.

Voor wat betreft de huisvesting van de notariële archieven kan ik het volgende opmerken. De notariële archieven zijn al sinds tenminste de 19e eeuw bij de rechtbanken ondergebracht, waarschijnlijk mede vanuit de gedachte dat notariële akten executoriale kracht kunnen hebben en van overheidswege gecontroleerd bewaard moeten worden. Tot de wijziging van de wet in 1999 waren de hoofdplaatsen van de arrondissementen, meer specifiek de rechtbankgebouwen, uitdrukkelijk aangewezen voor de huisvesting van de notariële archieven. In 1999 verviel de expliciete vermelding van de rechtbankgebouwen en bij de reparatiewet op de Wna (1 september 2004) verviel ook nog dat de notariële archieven moeten zijn ondergebracht in de hoofdplaatsen van de arrondissementen. Hiermee is niet een plotselinge breuk in het huisvestingsbeleid beoogd, maar slechts een verruiming van mogelijkheden voor (her)huisvesting. Bij de laatste wetswijziging is tevens in de wet opgenomen dat de Minister van Justitie zorgdrager is.

Gebleken is dat een aanzienlijk deel van de ruimten van rechtbanken vol is en/of niet voldoet aan de eisen van de Archiefwet. Zoals reeds vermeld in mijn brief van 17 oktober jl. vergt de aanpak van deze problematiek de nodige energie en tijd voor nader onderzoek. De situatie moet per archiefplaats in ogenschouw worden genomen. In overleg met de Raad voor de Rechtspraak wordt thans bezien welke oplossingen op termijn realiseerbaar zijn. In een later stadium zullen onder meer ook de Rijksgebouwendienst en de KNB bij dit overleg worden betrokken. Ik ga er van uit u hiermee over de notariële archieven thans voldoende geïnformeerd te hebben.

De Minister van Justitie,
J. P. H. Donner